

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tractatus De Institvtione Sacerdotum, qui sub Episcopis
animarum curam gerunt, quo ad mores eorum & reliquam
vitam**

Soto, Pedro de

Louanij, 1562

7 De eodem, & distinctione peccatorum venialium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30247

Lect. Septima

DE EODEM. ET DIST.
peccatorum venialium.

Væ huc vsq; dixim⁹,
pertinent ad peccatum
veniale minuendū. Vn
de apparet quàm sit
paruum peccatū comparatū mor
tali: distat enim ab eo quodāmo
do in infinitū. Est tamē ostendē
dum, quid in eo sit mali, & quod
meritò timendum ac diligentissi
mè fugiendum sit.

Est igitur peccatū veniale oīe, *Veniale*
dispositio quædam, atq; ita appro *peccatū*
pinquatio ad mortale, vt de hoc *est dispo*
meritò apud Sapientē scriptū sit: *sitio ad*
Qui minima negligit, paulatī de *mortale.*
fluet. Dupliciter igitur (vt b. Tho.
inquit) peccatū veniale ad morta *ar. 3. 88.*
le disponit. Vno quidē modo di *q. 1. 2.*
rectè, sicut calefaciens disponit ad
formā ignis: assuefaciendo videli
cet alicui trāsgressioni hoēm atq;
ita ipsam ei connaturalē reddēdo.

Ex

Ex quo fiet tandem, vt vel consentiat in illam consensu delib^{er}ato, vnde mortaliter peccare potest: vt cū frequenter venialiter quis appetiuit turpem delectationem, & assuevit negligentius se gerere: fiet aliquādo vt pleno consensu illam desideret. Vel (vt magis placet b. Thomę eo loco) assuefactus mēdacijs iocosis, fieri potest, vt nonnunquam a deo eis delectetur, vt ipsa contra Dei præceptum aliquod, vel finem in eis constituens, committat. Itaque tunc peccatum veniale à mortali differt, sicut tepiditas à calore. Aliter verò disponit, nō quidem directè & per se, sicut priora: sed solum indirectè, sicut qui remouet prohibens descensum lapidis deorsum. Ex inordinatione enim aliqua fit, vt paulatim assuescat homo minus cogitare, & minus timere transgressiones: sicut euagatio maxima, & obliuio rerum diuinarum facit, vt minus Deus timeatur, &
ita

ita v
mag
tum.

V
admo
uio
missa
pro n
locun
tem fa
cem &
sint le
mittu
miseri
& pro
fionis
tiam(i
dibus
dicunt
dulteri
minus
naui, q
multit
tissima
mergit
ponde
Hęc ita

ita vel aufert, vel minuit timorē,
magnum peccati impedimen-
tum.

Vnde extat frequens patrum
admonitio de cauendis, etiam le-
uioribus peccatis: & cum com-
missa fuerint, non negligendis ac
pro nihilo ducendis. Augustinus
locum illum exponens: Qui au-
tem facit veritatem, venit ad lu-
cem &c. ostendit quanti facienda
sint leuiora peccata, quæ non re-
mittuntur nisi in dilectione &
misericordia Dei ambulantes,
& propter illa veritatem confes-
sionis coram Deo facientibus: et-
iam (inquit) si liberi sint à gran-
dibus illis peccatis, quæ facinora
dicuntur: homicidio videlicet, a-
dulterio, &cæt. Nō enim (inquit)
minus lædit sentina neglecta in
naui, quàm magna tempestas: nec
multitudo arenæ, quamuis minu-
tissima sint ei⁹ grana, minus de-
mergit nauim, quàm alia quæuis
pondera.

Hęc itaque cūm satis exaggerent

nos

12. trac.
super Io
hannē.

nobis malum venialis peccati,
 sunt semper sobriè accipienda.
 Non est itaque ex eis colligendū,
 peccata venialia, quantumuis
 multa & innumerabilia, mortali
 vni æquivalere posse, vt nō
 nulli intellexerunt. Sed (vt beat.
 Thom. art. 4. eiusdem q. dicit) pec-
 catum quod per se veniale est,
 potest, dum nimium placet, mor-
 tale fieri: vel dū ad finē mortale
 ordinatur, vt articulo 5. Sed hoc
 tantum ex illis verbis accipia-
 tur, animam multis venialibus
 grauari, ne ita possit in Deum al-
 surgere: quo fit, vt facilè superes-
 tur ingruente tentatore. Quare
 opus est frequenti conuersione
 in Deum quærere remissionē ve-
 nialiū, de qua dictum est satis in
 sacramento poenitentiae. Hæc
 itaque (sicut proxima lectione di-
 ximus) de re ipsa, natura videlicet
 mortalis et venialis peccati, di-
 cta sunt. Cæterum nec nomina
 ipsa omittenda omnino sunt: quæ
 quanuis in vsu scripturæ nō in-
 ueni-

*De nomi-
 nibus mor-
 talis &
 venialis
 peccati.*

V
 uenia
 patres
 mus: n
 enda s
 plicari
 hanc p
 ueniam
 apud M
 stinc. 4
 apud r
 chardo
 ctore &
 neis fer
 aliqua
 patrum
 mortal
 verbis
 morter
 mentit
 Paulus
 peccati
 tia carn
 viduis:
 viuens
 sunt de
 nia. Ven
 dicitur l

ueniantur, nec apud antiquiores patres, quantum recordari possumus: non tamen propterea reijcenda sunt, quibus posteriores explicarunt & aperuerunt magis hanc peccatorum diuersitatē. Inueniuntur igitur hæc vocabula apud Magistrum sententiarū distinc. 42. secundi: & post illum apud reliquos omnes: item in Richardo & Hugone de sancto Victore & similibus contemporaneis ferè Magistri: nec certè sine aliqua authoritate scripturæ & patrum. Nam peccatum vocari mortale, apertè consentit cum verbis Iacobi: Generat (inquit) mortem: & Sapientis: Os quod mentitur, occidit animam. Et Paulus apertè dicit: Stipendium peccati mors. Et rursus: Prudentia carnis mors est. Et iterum de viduis: Vidua quæ in delitiis est, viuens mortua est. Et innumera sunt de hac re scripturæ testimonia. Veniale etiam ab Augustino dicitur lib. de bono coniug. 6. 10.
& 11.

& II. cap. quod Paulus secundū
 veniam concedit : vsus videlicet
 aut contractus matrimonij,
 nō generationis causa, sed dele-
 ctationis, intra limites tamē ho-
 nestatis. Sic enim ille interpreta-
 tur (vt superius diximus in tra-
 ctatu matrimonij) verbum il-
 lud: Hoc autem secundū indul-
 gentiam dico: vbi Augustinus
 legit, secundum veniam. Vnde
 inquit ipse: Quis ambigat absur-
 dissimē dici, non eos peccasse,
 quib⁹ venia datur? Vnde venia-
 lem (inquit) habent culpam, ex-
 cusante illam matrimonio: pul-
 chrē illo loco ostendens, quan-
 tū diuina ordinatio in hoc possit,
 vt grauius (inquit) ille pec-
 cet, qui sola prolis causa, & qui-
 dem rarō, non tamen ad suam
 accedit (mortaliter scilicet) quā
 qui ad suam sola delectatione &
 frequentius: hic enim duntaxat
 venialiter peccat. Itaque ex his
 Augustini verbis, imō & Pauli,
 peccatum veniale meritō dici-
 tur

tur,
 tion
 æte
 bet
 re v
 ne p
 sint
 ligi
 vt n
 dices
 I
 speci
 possi
 igitu
 lis p
 suo c
 impe
 dist.
 confi
 mate
 quor
 ordin
 enim
 tura,
 no str
 est er
 nis ac

tur, quod non habet deordina-
tionem à fine, nec illud sequitur
æternæ poenæ reatus. De quolibet
eorum dixisset Paulus, se da-
re veniam. Hæc itaque de ratio-
ne peccati venialis in genere
sunt nobis dicta: ex quibus inte-
ligi potest & mortale, de quo,
vt notiore, non est opus plura
dicere.

Iam de ipso veniali peccato
specialius agendum, vt agnosci
possit & discerni à mortali. Hæc
igitur sit prima distinctio venia-
lis peccati. Aliud est ex obiecto
suo & genere veniale: aliud ex
imperfectione tantum actus: quam
dist. beatus Thomas diligenter
considerans explicauit in hac
materia. Ex genere venialia sunt,
quorum obiectum non repugnat
ordini in vltimum finem. Sicut
enim superius explicauimus, na-
tura, species siue genus actuum
nostrorum ex obiecto sumitur:
est enim hoc primum in huma-
nis actibus. Peccatum igitur il-
lud

Peccatū
est venia-
le, vel ex
genere,
& obiecto
suo.
vel ob
imperfe-
ctionē
actus.

1. 2. q. 88
art. 2.

94. DE PEC. VENIALI ET MORT.

lud cuius obiectum non est ali-
quid contrarium charitati Dei
vel proximi: vt mendacium ioc-
cosum, siue officiosum, quod nul-
lum lædit et alicui prodest, verbū
ociosum sine cuiusq; detrimēto,
& huiusmodi alia ex obiecto suo
et natura solū venialia sunt: sicut
è contrario, homicidium & adul-
terium mortalia sunt ex suo ge-
nere, cū eorum obiectum con-
trarium sit charitati Dei & pro-
ximi. Ex imperfectione verò a-
ctus solū veniale est peccatum
illud, quo ferimur in illicita &
mortalia obiecta, sed nō pleno &
integro rationis & voluntatis cō-
sensu. Nā cū satis superius ostē-
sū sit, actus nostros non esse vel
laudabiles, vel vituperabiles, nisi
quatenus voluntarij & in pote-
state nostra sunt: vbi nō est per-
fecta volūtas, nō potest esse per-
fectū peccatū, etiā si feramur in
adulteriū, vel homicidium. Ibi is-
taque est imperfectio actus, vbi
imperfectio volūtatī. In his duo
bus

DE
bus
veni
sing

L
DE

V
in pri
fessio
prime
perfe
confic
etam a
pio, pr
ne pec
hoc pr
ter esse
nim h
feriori
pfectio
id & in

bus ordinibus cōstituta sunt oīa
venialia peccata: & est nobis de
singulis in speciali dicendum.

Lec. Octaua,

DE PECCATO VENIALI

appetitus sensitiui, & pri-
mis motibus.

V T, quantū fieri potest, pec-
cata venialia à mortalib⁹
discernantur (quod certè
in primis opus est in iudicio cō-
fessionis, vt alibi diximus) agam⁹
primò de venialibus ex sola im-
perfectiōne actus: quoniam hæc
consideratio habet simul coniu-
ctam alteram, quæ est de princi-
pio, progressu, & consummatiō-
ne peccatorum in nobis; quod in
hoc principio putamus diligen-
ter esse considerandum. Cū e-
nim hominū sit paulatim ab in-
ferioribus & imperfectiorib⁹ ad
pfectiora & superiora progredi:
id & in bono, & in malo cōmu-

ne